

نگاه اقتصادی به
نظام آموزشی ایرانغلامعلی رموی
کارشناس اقتصاد

نظام آموزشی ایران با چالش‌های متعددی از جمله کمبود منابع مالی، ساختار زیاده و تمرکز بر آموزش تئوریک مواجه است. یکی از مشکلات اصلی این نظام، وابستگی شدید به بودجه دولتی است که غالباً ناکافی است و منجر به ایجاد فشار اقتصادی بر مدارس و خانواده‌ها شده است. این فشار اقتصادی بیشتر در مناطقی حس می‌شود که خانواده‌ها از وضعیت مالی مناسبی برخوردار نیستند. در نتیجه، مدارس برای جبران این کمبود منابع، به دریافت شهریه‌های مختلف از دانش‌آموزان و خانواده‌های آنها روی می‌آورند که این امر خود بر شدت نابرابری‌های آموزشی می‌افزاید (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۱). علاوه بر این، برنامه‌های درسی ایران عمدتاً بر مباحث نظری متمرکز است و کمتر به جنبه‌های عملی و مهارتی توجه می‌کند که باعث می‌شود دانش‌آموزان برای بازار کار و زندگی اجتماعی آماده نشوند (صادقی و همکاران، ۱۴۰۰). مدارس نیز معمولاً فاقد برنامه‌های خلاقانه و مشارکتی هستند که بتوانند منابع مالی مستقل ایجاد کرده و مهارت‌های دانش‌آموزان را تقویت کند. توانسته‌اند با رویکردهای خلاقانه و مشارکتی، مشکلات مشابه را به فرصت تبدیل کنند. یکی از این رویکردها، ایجاد برنامه‌های عام‌المنفعه است که نه تنها به تامین منابع مالی مدارس کمک می‌کند، بلکه حس مسئولیت‌پذیری اجتماعی و مهارت‌های عملی را نیز در دانش‌آموزان تقویت می‌کند (Johansson, ۲۰۲۰). به‌عنوان مثال، در سوئد دانش‌آموزان ابتدایی با فروش محصولات ساده مانند نشان‌های گل به خانواده‌ها و اطرافیان خود مشارکت می‌کنند. این فرآیند به گونه‌ای طراحی شده است که مبلغ جمع‌آوری شده مستقیماً به حساب مدرسه واریز می‌شود و در صدی از این مبلغ به دانش‌آموزان به‌عنوان تشویق اختصاص می‌یابد (Andersson, ۲۰۱۸). همچنین دانش‌آموزان دبیرستانی در فعالیت‌هایی مانند نظافت شهرها، مراکز تفریحی و فضاهای عمومی مشارکت می‌کنند و برای این خدمات مبلغی به مدرسه اختصاص داده می‌شود که بخشی از آن به‌عنوان هزینه فوق‌برنامه به دانش‌آموزان بازگردانده می‌شود (Larsson, ۲۰۱۹).

یکی از ویژگی‌های برجسته این مدل‌ها، شفافیت مالی آن است. تمامی مبالغ جمع‌آوری شده مستقیماً به حساب مدارس واریز می‌شود و رسید پرداخت به دانش‌آموز داده می‌شود تا هر گونه سوءتفاهم یا ابهام بر طرف شود (Nilsson, ۲۰۲۰). این شفافیت باعث جلب اعتماد خانواده‌ها و تقویت تعامل بین مدارس و جامعه می‌شود.

فعالیت‌های خلاقانه‌ای که در کشورهای اسکاندیناوی طراحی و اجرا شده‌اند، چندین مزیت مهم دارند. نخست، این فعالیت‌ها بخشی از هزینه‌های جاری مدارس را تامین کرده و وابستگی آنها به بودجه دولتی را کاهش می‌دهند. دوم، دانش‌آموزان در جریان این فعالیت‌ها مهارت‌هایی مانند فروش، مذاکره، مدیریت مالی و کار تیمی را می‌آموزند. سوم، مشارکت در این طرح‌ها حس تعلق اجتماعی و مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان را تقویت کرده و آنها را برای ایفای نقش موثرتر در جامعه آماده می‌کند. چهارم، این فرآیند تعامل بین خانواده‌ها و مدارس را افزایش داده و باعث تقویت مشارکت جامعه در آموزش و پرورش می‌شود. علاوه بر این، ایجاد چنین طرح‌هایی باعث افزایش اعتماد عمومی به نظام آموزشی می‌شود، زیرا خانواده‌ها به‌طور مستقیم در جریان مشارکت مالی و فعالیت‌های دانش‌آموزان قرار می‌گیرند.

برای پیاده‌سازی این مدل‌ها در ایران، نیازمند تغییرات ساختاری و فرهنگی هستیم. نخستین گام، ایجاد چارچوب‌های قانونی و شفافیت مالی است تا هر گونه سوءبرداشت از منابع جمع‌آوری شده از بین برود. در گام دوم، باید فعالیت‌هایی طراحی شود که با فرهنگ و شرایط اقتصادی ایران سازگار باشد. برای مثال، فروش محصولات محلی یا مشارکت در خدمات عام‌المنفعه می‌تواند جایگزین فعالیت‌های مشابه در کشورهای اسکاندیناوی شود. گام سوم، آموزش مهارت‌های اجتماعی و عملی به دانش‌آموزان است تا بتوانند با اعتماد به نفس بیشتری در این طرح‌ها مشارکت کنند. گام چهارم، جلب حمایت نهادهای خبریه و سازمان‌های خصوصی برای تامین هزینه‌ها و اجرای موفق این طرح‌ها است. در نهایت، باید فرآیندهای پایش و ارزیابی مستمری طراحی شود تا نقاط قوت و ضعف این طرح‌ها شناسایی شده و بهبود یابد.

علاوه بر این، یکی از ابزارهای کلیدی برای موفقیت چنین طرح‌هایی، فرهنگ‌سازی در میان خانواده‌ها و دانش‌آموزان است. برای این کار، باید ارزش مشارکت در فعالیت‌های عام‌المنفعه و تأثیر آن بر توسعه مدارس و جامعه به‌وضوح بیان شود. برگزاری کارگاه‌ها و جلسات آموزشی می‌تواند کمک کند تا دانش‌آموزان و خانواده‌ها با اهداف و روش‌های این طرح‌ها آشنا شوند. همچنین می‌توان از نقش رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی برای تبلیغ این طرح‌ها بهره برد و آنها را به‌عنوان نمونه‌هایی موفق در سطح ملی و محلی معرفی کرد.

چالش‌های مالی و ساختاری نظام آموزشی ایران نیازمند راهکارهایی نوآورانه، خلاقانه و عملی است. تجربه موفق کشورهای اسکاندیناوی، نشان می‌دهد که مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های عام‌المنفعه می‌تواند علاوه بر تامین مالی مدارس، به رشد مهارت‌ها و مسئولیت‌پذیری اجتماعی آنها کمک کند. با بومی‌سازی این مدل‌ها و توجه به شرایط فرهنگی و اقتصادی ایران، می‌توان گامی موثر در راستای بهبود نظام آموزشی کشور برداشت. ایجاد محیطی که دانش‌آموزان بتوانند در آن علاوه بر یادگیری مباحث تئوریک، مهارت‌های عملی و اجتماعی خود را نیز تقویت کنند، نه تنها به توسعه فردی آنها کمک می‌کند، بلکه به‌نفع کل جامعه خواهد بود.

وزیر نفت سیاست فشار حداکثری از سوی امریکا بر صادرات نفت ایران را شکست‌خورده برشمرد و گفت: به‌صفر رساندن صادرات نفت جمهوری اسلامی ایران، آرزویی است که هرگز به آن دست نخواهند یافت.

به‌گزارش وزارت نفت، محسن پاک‌نژاد در واکنش به فرمان «فشار حداکثری» دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری امریکا با هدف به‌صفر رساندن صادرات نفت ایران که به‌تازگی امضا شده، خاطرنشان کرد: این آرزویی است برای آنها و هرگز به این آرزوی‌شان نخواهند رسید.

وی درباره سیاست فشار حداکثری یا استفاده از این قبیل ادبیات

که می‌خواهیم صادرات نفت ایران را به‌صفر برسانیم، ادامه داد: این سیاست، سیاست شکست‌خورده‌ای است؛ سیاستی که پیش‌تر آزمایش شده و نتیجه‌ای نگرفتند، دوباره هم آزمایش کنند، نتیجه‌ای نخواهند گرفت و شکست می‌خورند.

وزیر نفت با بیان اینکه متناسب با شرایطی که پیش‌روی ماست، حتماً کارکنان متخصص صنعت نفت در حوزه‌های مختلف اعم از تولید تا کارشناسی که در حوزه صادراتی فعالیت می‌کنند، تدابیر ویژه و مناسبی را اتخاذ می‌کنند، گفت: هرچه محدودیت ما بیشتر شود، تدابیر اتخاذشده نیز پیچیده‌تر

برنامه‌های وزارت صمت برای رشد تولید و صادرات

معاون وزیر صمت گفت: حمایت از کالای ایرانی در حال حاضر به مثلث حمایتی مسئولان، مردم و فعالان اقتصادی وابسته شده است که اضلاع هر یک از این مثلث وظایفی دارند که مکمل یکدیگرند.

به‌گزارش مهر، ابراهیم شیخ، معاون صنایع عمومی وزیر صمت اظهار کرد: حمایت از کالای ایرانی در حال حاضر به مثلث حمایتی مسئولان، مردم و فعالان اقتصادی وابسته شده است که اضلاع هر یک از این مثلث وظایفی دارند که مکمل یکدیگرند. ما باید ذیل این مثلث از تولید کالای داخلی حمایت کنیم.

وی افزود: ضلع حاکمیت با ایجاد ظرفیت‌های زیرساختی و در اختیار گذاشتن انرژی مناسب با سیاست‌گذاری‌های درست حمایت از صنعتگر ایرانی را در پیش بگیرد.

معاون صنایع عمومی وزارت صمت تصریح کرد: کالای ایرانی نیازمند سیاست‌ها و رویکردهایی در راستای ارتقای استانداردها و کیفیت است تا بتواند هم در بازارهای خارجی جای خود را باز کرده و هم در عرصه داخلی اطمینان مصرف‌کنندگان را جلب کند.

پیگیری «مالیات نشان‌دار» برای بهبود زیرساخت‌ها

وزیر بهداشت با اشاره به اینکه افراد دغدغه‌مند می‌توانند مالیات خود را به‌صورت هدفمند در حوزه‌های خوابگاهی، بیمارستانی و مراکز بهداشتی هزینه کنند، گفت: دانشگاه‌ها به‌گزارش مهر، محمدرضا ظفرقندی در آیین افتتاح پروژه‌های دانشجویی و فرهنگی دانشگاه‌های علوم پزشکی، با تأکید بر جایگاه والای دانشجویان علوم پزشکی کشور، اظهار کرد: این جوانان نخبه و ارزشمند، سرمایه‌های گرانبهای آینده

ایران هستند. از این‌رو، وظیفه داریم شرایطی مطلوب را برای تحصیل در رشته‌های پرزحمت و حیاتی همچون پزشکی، پرستاری و پیراپزشکی فراهم کنیم.

وی افزود: دوران تحصیل باید برای دانشجویان، نه تنها فرصتی برای یادگیری، بلکه خاطره‌های خوش و انگیزه‌بخش باشد. بی‌شک، اگر بتوانیم این مسیر را هموار سازیم، گامی بلند در راستای تقویت و ماندگاری جامعه

بدهی کلان شرکت ارتباطات زیرساخت در ۳ سال اخیر

خواهد شد و سوءتفاهمات رفع می‌شود، اظهار کرد: البته در ۳ سال گذشته شرایط خاصی ایجاد شده بود و به‌دلیل محدودیت‌های اینترنتی که در کشور ایجاد شد، برآمدهای شرکت ارتباطات زیرساخت به‌شدت کاهش پیدا کرد.

مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت ادامه داد: وقتی یک شرکتی ظرفیت‌هایی خریداری می‌کند اگر نتواند از آن استفاده کند، چیزی جز اتلاف هزینه‌ها برای آن شرکت باقی نمی‌ماند و این موضوع برای شرکت ارتباطات زیرساخت در ۳ سال گذشته رخ داده است. وی تصریح کرد: شرکت ارتباطات زیرساخت طی ۳ سال گذشته به‌دلیل خرید ظرفیت که نتوانسته از آن استفاده کند

افتتاح ۳۰ هزار بنگاه کسب‌وکار در سراسر کشور

صندوق در حمایت از کسب‌وکارها عملکرد ۱۰۰ درصدی داشته است، افزود: امروز و در برابر جنگ اقتصادی، کارآفرینان هستند که در خط مقدم در حال جهاد هستند. وی با اشاره به اینکه بیش از ۱۰ سال است که از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی عناوین اقتصادی برای شعار سال انتخاب می‌شود، تصریح کرد: برای دستیابی به نتایج بیشتر در تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی، سیستم بانکی باید تغییر راهبری بدهد و اتفاق جدیدی در حوزه تولید رقم بخورد. صفایی مزید در عین حال که وظیفه صندوق کارآفرینی امید را حمایت از کسب‌وکارهای خرد دانست، گفت: به‌دنبال تغییر اتمسفر کارآفرینی در کشور و تقویت آن هستیم و این شامل اصناف نیز می‌شود.

صادرات نفت ایران متوقف نمی‌شود

خواهد بود.

پاک‌نژاد در بازدید از ایستگاه تقویت فشار گاز پارچین نیز با اشاره به دستاوردهای صنعت نفت پس از پیروزی انقلاب اسلامی ادامه داد: زمانی که خارجی‌ها صنعت نفت را ترک کردند، شاید برای‌شان باورپذیر نبود که همکاران ما و کارکنان صنعت نفت بتوانند بدون حضور آنها این صنعت پیچیده را از بالادست تا پایین دست اداره کنند.

وی افزود: امروز شاهدیم در حوزه‌های مختلف صنعت نفت خودکفایی در حوزه تجهیزات و توسعه میدان‌های نفت و گاز به‌دست آمده است و با این توانایی‌ها صنعت نفت و گاز تا حدود بسیار زیادی از سوی بخش داخلی اداره می‌شود.

برنامه‌های وزارت صمت برای رشد تولید و صادرات

همسایه و رشد صادرات از مهم‌ترین برنامه‌های دولت چهاردهم است.

معاون صنایع عمومی وزارت صمت با اشاره به بازار بزرگ صادرات ایران در منطقه گفت: افزایش آرزوی از محل صادرات کالاها، غیرنفتی، توسعه مناسبات تجاری با کشورهای هدف، تامین کالاها و ماشین‌آلات موردنیاز بخش صنعت از طریق واردات کالاها و واسطه‌ای و سرمایه‌های به‌منظور حمایت از تولیدات داخلی در نظر گرفته شده است.

وی ادامه داد: تقویت روابط ایران با کشورهای همسایه و امضای موافقت‌نامه‌های تجارت آزاد و ترجیحی ارزش صادرات را افزایش داده است.

شیخ خاطرنشان کرد: رویکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت رویکرد حمایت از تولید بوده و خواهد بود، تولیدکنندگان، وزارت صمت را خانه خود می‌دانند و ما موظف هستیم برای حفظ اشتغال و تولید، از حداکثر توان‌مان برای حمایت از تولیدکنندگان استفاده کنیم.

پیگیری «مالیات نشان‌دار» برای بهبود زیرساخت‌ها

تصریح کرد: هرچند در بودجه سالانه دولت اعتباری برای این امور در نظر گرفته شده، اما این میزان پاسخگوی تمام نیازها نیست. از این‌رو، در کنار بودجه دولتی، باید راهکارهای مکملی را جست‌وجو کنیم که ما را به اهدافمان نزدیک‌تر سازد.

ظفرقندی درباره مالیات نشان‌دار اظهار کرد: در قوانین بودجه سال‌های گذشته و آینده، این سازکار پیش‌بینی شده است که افراد دغدغه‌مند نسبت به علم و دانش، بتوانند مالیاتی را که باید پرداخت کنند، به‌صورت هدفمند در حوزه‌های خوابگاهی، بیمارستانی و مراکز بهداشتی هزینه کنند.

وی این امکان را ظرفیتی ارزشمند دانست و تأکید کرد: ضروری است که روسای دانشگاه‌ها با جدیت این موضوع را پیگیری کرده و با راه‌اندازی کمپین‌های آگاهی‌بخش، زمینه بهره‌گیری حداکثری از این فرصت را فراهم کنند. استفاده درست از این منابع می‌تواند نقش بسزایی در بهبود زیرساخت‌های آموزشی و رفاهی دانشجویان علوم پزشکی داشته باشد و مسیر توسعه علمی و خدمات سلامت کشور را هموارتر سازد.

در و عین حال باید هزینه آن را حتی با وجود عدم‌استفاده پرداخت کند، حال اگر استفاده نکند، درآمدی هم به‌طبع کسب نمی‌کند، اما در هر صورت باید هزینه‌ها را پرداخت کند؛ بنابراین از آنجا که درآمد‌های این شرکت کاهش پیدا کرده بود، نتوانسته بدهی‌های خود را در کوتاه‌مدت پرداخت کند.

اکبری در پاسخ به اینکه آیا بدهی‌های ایجادشده واقعا با ظرفیت‌هایی که گفته می‌شود، خریداری شده است استفاده نشده همخوانی دارد یا خیر، خاطرنشان کرد: به هر حال این بدهی‌ها همیشه هست اما اینکه از این ظرفیت‌ها به‌دلیل محدودیت‌هایی که وجود داشته، استفاده نشده است.

والفجر و لیال عشر...

ملت تبریک می‌گویم. «همچنین ایشان اعلام کرد در نخستین فرصت به ایران بازمی‌گردند. در نهایت مبارزه و استقامت مردم، تصرف مراکز حساس حکومتی، صدور اعلامیه ارتش مبنی بر بی‌طرفی ارتش شاهنشاهی، عدم حضور بختیار برای تسلیم استتفا و فرار وی پس از محاصره ساختمان نخست‌وزیری و تصرف رادیو و تلویزیون نظامی به‌دست مردم که به نوعی فتح آخرین سنگر توسط انقلابیون بود، عملاً سبب پیروزی انقلاب شد. صدای گوینده رادیو با خواندن پیام: «توجه توجه ... این صدای انقلاب ملت ایران است... سقوط نظام شاهنشاهی و به‌ثمرنشدن انقلاب اسلامی را پس از سال‌ها مجاهدت تأیید کرد. تا سال ۱۳۶۰ اصطلاحی با نام دهه فجر وجود نداشت و عبدالمجید معادی خواه، وزیر فرهنگ و ارشاد وقت برای نخستین بار، بازه زمانی ۱۰ روز پس از ورود امام خمینی (ره) به ایران را روز ۲۲ بهمن را دهه فجر نامید. وی این اصطلاح را با الهام از آیات آغازین سوره فجر یعنی «الفجر و لیال عشر: سوگند به سپیده‌دم و شب‌های ده‌گانه» به شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی پیشنهاد کرد و پذیرفته شد.

روز یکشنبه ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، سرانجام بعد از سال‌ها مبارزات ضداستکباری و نهضت اسلامی مردم ایران نتیجه داد و بارشبه‌کنی رژیم ۵۰ ساله پهلوی، تاریخ پادشاهی ۲۵۰۰ ساله ایران به پایان رسید و جمهوری اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (ره) پایه‌گذاری شد. امام خمینی (ره) از ۱۳ آبان سال ۱۳۴۲ تا ۱۲ بهمن سال ۱۳۵۷، در تبعید به‌سر برد و در سال ۱۳۴۳ ابتدا به ترکیه و سپس از مدتی به عراق تبعید شد و اوقات پایانی دوری از وطن را در فرانسه و در دهکده‌ای به نام نوفل لوشاتو گذراند. نوفل لوشاتو در روزهای اوج نهضت، به‌قلب تند انقلاب ایران تبدیل شده بود. وقتی امام را به ترکیه تبعید می‌کردند، شاه و آمریکا هیچ‌گاه پیش‌بینی نمی‌کردند، ایشان روزی پیروزمندانه به ایران بازگردد و رژیم شاهنشاهی را از بین ببرد. پس از خروج شاه در ۲۶ دی ۱۳۵۷، امام در پیامی کوتاه خطاب به خبرگزاری‌های جهان اعلام کرد: «خروج شاه از ایران، نخستین مرحله پایان یافتن سلطه جنایت‌بار ۵۰ ساله رژیم پهلوی می‌باشد که به‌دنبال مبارزات قهرمانانه ملت ایران صورت گرفته است. من این پیروزی را به

